

ДНІПРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра внутрішньої медицини 3
Зав. кафедрою – д.мед.н., професор О.О. Ханюков

МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
до практичного заняття з внутрішньої медицини
для студентів VI курсу

Тема № 25: **Підсумкове заняття з гастроентерології.**

Автор: к.мед.н., доцент Васильєва Л.І.

Затверджено на засіданні кафедри

«_31_» _____ 08 _____ 2023 р.,

протокол № 1 _____

Тема № 25: Підсумкове заняття з гастроентерології.

2. Місце проведення: клінічна база кафедри внутрішньої медицини З ДДМУ. Учбова кімната. Відділення стаціонара.

3. Ціль: знати визначення поняття, класифікацію, критерії діагностики, способи профілактики і лікування захворювань органів травлення. Вміти сформулювати клінічний діагноз, призначити план обстеження і лікування конкретного хворому, правильно оформити медичну документацію.

4. Професійна орієнтація студентів: Захворювання органів травлення в популяції дуже розповсюджені. Вони представлені функціональною диспепсією, пептичною виразкою шлунка та дванадцятипалої кишки, гастроезофагеальною рефлюксною хворобою, синдромом подразненого кишечника, неспецифічним виразковим колітом, дискинезією жовчовивідних шляхів, хронічним безкам'яним холециститом, жовчнокам'яною хворобою, хронічними гепатитами, цирозом печінки, хронічним панкреатитом, синдромами портальної гіпертензії та печінкової енцефалопатії. Розповсюдженість цих захворювань з віком значно зростає. Загострення або прогресування захворювань органів травлення стає найчастішою причиною госпіталізації осіб старшої вікової групи.

5. Виховна мета: Хвороби органів травлення є медико-соціальною проблемою сучасного суспільства через різке погіршення якості життя, необхідність звертатись за медичною допомогою, значні витрати на лікування, інвалідізацію осіб працездатного віку. Незважаючи на всі успіхи і досягнення медицини останніх десятиліть поширеність захворювань органів травлення зростає і, на жаль, очікується зростання кількості випадків в найближчі роки. Часті госпіталізації в зв'язку з загостреннями призводять до істотного збільшення фінансових витрат системи охорони здоров'я. Разом з тим, актуальним є не тільки удосконалення підходів до профілактики, діагностики та лікування захворювань органів травлення, але і повсюдне впровадження стандартизованого ведення цих пацієнтів.

5.1. Конкретні цілі - вміти:

1. Провести детальне опитування хворого, виявити характер і умови виникнення симптомів захворювань органів травлення.
2. З даних анамнезу виявити фактори розвитку та прогресування захворювань органів травлення, скласти прогноз і розробити схему лікування.
3. При фізикальному обстеженні (огляд, пальпація, перкусія) оцінити загальний стан органів травлення.

4. Розробити план лабораторного та інструментального обстеження хворого, який дозволить провести диференційний діагноз і визначити її генез.
5. Виділити провідний синдром.
6. Обґрунтувати результати проведеної диференціальної діагностики.
7. Сформулювати клінічний діагноз згідно з сучасною класифікацією.
8. Визначити загальний ризик пацієнта і ризик розвитку ускладнень.
9. Визначити тактику лікування хворого відповідно сучасних рекомендацій в залежності від генезу; оцінити наявність показань до госпіталізації.
10. Написати обґрунтування клінічного діагнозу, план обстеження і лікування хворого.
11. Застосовувати деонтологічні навички при роботі з пацієнтами з захворюваннями органів травлення.

6. Базовий рівень студентів:

ЗНАТИ	УМІТИ
Короткі анатомічні дані і основи фізіології органів травлення.	Самостійно зібрати скарги, уточнити анамнез захворювання і життя, провести огляд і оцінити дані фізикального дослідження пацієнта.
Визначення критеріїв захворювань органів травлення: функціональна диспепсія, пептична виразка шлунку та дванадцятипалої кишки, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, синдром подразненого кишечника, неспецифічний виразковий коліт, дискинезія жовчовивідних шляхів, хронічний безкам'яний холецистит, жовчнокам'яна хвороба, хронічний гепатит, цироз печінки, хронічний панкреатит, синдроми портальної гіпертензії та печінкової енцефалопатії.	Визначити особливості пальпації живота.
Причини розвитку та клінічні прояви захворювань органів травлення	Визначити межі печінки за методом М. Г. Курлова і інтерпретувати отримані результати
Класифікація захворювань органів травлення	Виявити симптоми скупчення рідини в організмі.
Алгоритм лікування захворювань органів травлення	Скласти план лабораторного та інструментального обстеження пацієнта.
Показання для госпіталізації	Дати інтерпретацію результатів інструментальних методів дослідження • ЕФГДС • УЗД органів черевної порожнини • Колоноскопія • Рентгенографія ОБП • МСКТ органів черевної порожнини
	Сформулювати повний клінічний діагноз

Немедикаментозні методи профілактики і лікування хворих з хворобами органів травлення	Оцінити тяжкість стану хворого і ефективність призначеної терапії Оцінити ризик розвитку ускладнень
---	--

7. Перелік теоретичних питань, які розглядаються на занятті:

1. Визначення понять хвороб органів травлення: функціональна диспепсія, пептична виразка шлунка та дванадцятипалої кишки, гастроезофагеальна рефлюксна хвороба, синдром подразненого кишечника, неспецифічний виразковий коліт, дискинезія жовчовивідних шляхів, хронічний безкам'яний холецистит, жовчнокам'яна хвороба, хронічний гепатит, цироз печінки, хронічний панкреатит, синдроми портальної гіпертензії та печінкової енцефалопатії
2. Етіологія і патогенез захворювань органів травлення, фактори, які викликають прогресування захворювань.
4. Класифікація захворювань органів травлення.
5. Критерії діагностики і підходи до лікування захворювань органів травлення.
6. Прогноз і працездатність хворих з хворобами органів травлення.
7. Курація хворих у відділенні стаціонару:
 - Інтерпретація виявлених клінічних симптомів.
 - Обговорення результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження.
 - Призначення терапії хворим з урахуванням клінічної ситуації і досвіду попереднього лікування.
 - Оцінка ефективності лікування, яке призначено.
 - Складання рекомендацій по веденню хворого після виписки з стаціонару.
 - Обговорення вимог до ведення медичної документації.

8. Методика проведення практичного заняття:

1. Після перевірки присутніх викладач проводить письмовий вхідний контроль базових знань (додається набір з 10 тестів відповідно до кількості студентів)
2. Розподіл студентів для курації хворих

№	Завдання	Вказівки викладача для студентів	Зауваження викладача для студентів
1	Оволодіти методикою оцінки ЕФГДС, рентгенограм ОБП та даних УЗД органів брюшної порожнини		

2	Курація хворого з захворюванням органів травлення	В ході обстеження: 1. Провести детальний опрос, огляд пацієнта, визначити ступінь насичення крові киснем, виміряти АТ, підрахувати ЧСС та ЧДР, провести пальпацію, перкусію і аускультацию серця та легень, визначити межі печінки, провести пальпацію органів брюшної порожнини, визначити наявність рідини в черевній порожнині 2. Встановити та обґрунтувати провідні синдроми. 3. Встановити попередній клінічний діагноз 4. Оприділити тактику та стратегію лікування. 5. Провести бесіду з пацієнтом про необхідність дотримуватись призначеної дієти та рекомендацій лікаря по медикаментозному лікуванню	Звернути особливу увагу на деталізацію скарг пацієнта, анамнез його захворювання, фактори ризику розвитку захворювань органів травлення
---	---	---	---

3. Розбір теоретичних питань за темою заняття.

4. Розбір пацієнта з симптомами захворювань органів травлення.

5. Інтерпретація виявлених клінічних симптомів та синдромів.

6. Обговорення результатів інструментальних та лабораторних методів дослідження.

7. Призначення медикаментозної терапії пацієнту з урахуванням клінічної ситуації, керуючись алгоритмом лікування відповідного захворювання органів травлення.

8. Оцінка ефективності лікування в умовах стаціонару.

9. Розгляд профілактичних заходів, які здатні знизити ризик загострення або прогресування захворювання органів травлення у конкретного хворого.

9. Технічні засоби та матеріальне забезпечення заняття: Приклади ЕФГДС, рентгенограм ОБП, даних УЗД ОБП, МСКТ ОБП, загальні аналізи крові, біохімічні показники.

10. Джерела інформації :

А) основні :

Алгоритм дії лікаря при наданні медичної допомоги пацієнтам з гастроезофагеальною рефлюксною хворобою. Укр. мед. часопис. 2014. № 2 (100). III–IV. С. 136–139.

Алгоритм дії лікаря при наданні медичної допомоги хворим на вірусний гепатит С / Підгот. В. Безшейко. Укр. мед. часопис. 2014. № 4 (102). VII–VIII. С. 178–185. Впровадження діагностичних, прогностичних і лікувальних шкал з внутрішньої медицини в навчальний процес підготовки студентів і лікарів

післядипломної освіти / За ред. В. І. Денесюка, Р. Г. Процюка. Київ: Центр ДЗК, 2017. 168 с. Денесюк В. І., Денесюк О. В. Доказова внутрішня медицина. Вінниця: ДП «ДКФ», 2011. 928 с.

Наказ МОЗ України від 03.08.2012 № 600. Уніфікований клінічний протокол первинної медичної допомоги. Диспепсія.

Наказ МОЗ України від 31 жовтня 2013 р. № 943. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Гастроєзофагеальна рефлюксна хвороба.

Наказ МОЗ України від 13.09.2014 р. № 638 «Про затвердження впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги при хронічному панкреатиті».

Наказ МОЗ України від 08.2013 р. Уніфікований клінічний протокол первинної, вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги. Вірусний гепатит С.

Просоленко К. А., Супрун С. А. Сучасні підходи до курації пацієнтів з хронічним панкреатитом. Гострі та невідкладні стани в практиці лікаря. 2015. № 3–4. С. 31–38.

Просоленко К. О., Супрун С. А., Ходакова О. І. Сучасні підходи до курації пацієнтів з пептичними виразками шлунка та дванадцятипалої кишки. Гострі та невідкладні стани в практиці лікаря. 2014. № 2–3. С. 17–19.

Середюк Н. М. Внутрішня медицина / За ред. Є. М. Нейка. К.: Медицина, 2009. 1104 с.

Чернова В. М. Діарейний синдром: клінічні аспекти і сучасні підходи до терапії. Гострі та невідкладні стани в практиці лікаря. 2014. № 2–3. С. 11–14.

European Association for the Study of the Liver, 2018.

Ordas I., L. Eckman, M. Talamini et al. Виразковий коліт. Therapia. 2014. № 2–3 (88). С. 9–16.

В) додаткові:

<https://compendium.com.ua/uk/tutorials-uk/vnutrishnya-meditsina/4-rozdil-zakhvoriuvannia-orhaniv-travlennia/>

Дорофеев А. Є. Хронічний панкреатит: сучасні підходи до лікування. Новини медицини та фармації в Україні. 2015. № 3 (352) С. 26–28.

Діагностика та лікування синдрому подразненого кишечника у дорослих / NICE-2017.

Діагностика та лікування хронічного панкреатиту / UEG-2017.